

POLISI ALCOHOL A CHYFFURIAU YSGOLION

1. Rhagair.

Mae Cyngor Gwynedd wedi ymrwmo i gyrraedd a chynnal safonau Iechyd a Diogelwch ardderchog er mwyn sicrhau iechyd, diogelwch a lles ei holl weithwyr, gwirfoddolwyr ac ymwelwyr â'i safleoedd yn unol â Pholisi Iechyd, Diogelwch a Lles Corfforaethol y Cyngor.

Mae'n ddisgwyliad gan y cyhoedd fod gweithwyr y Cyngor yn darparu gwasanaethau o safon.

Mae'r polisi hwn yn gosod amcanion y Cyngor i ddiogelu a chynnal iechyd, diogelwch a lles holl weithwyr y Cyngor yn benodol, wrth geisio lleihau'r risg o niwed drwy'r camddefnydd o alcohol neu gyffuriau, yn unol â'r Ddeddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974.

Mae Cyngor Gwynedd yn gwahardd staff rhag yfed nac ychwaith fod o dan ddylanwad alcohol neu gymryd cyffuriau yn ystod oriau gwaith cytundebol, ar eiddo'r Cyngor ar unrhyw adeg a thra ar ddyletswydd / wrth gefn tu allan i oriau gwaith arferol.

At bwrpas y ddogfen hon, diffinnir bod o dan ddylanwad fel:

- a) Presenoldeb cyffuriau yn y corff ble nad oes unrhyw reswm meddygol cyfreithlon tros eu defnydd na swm eu defnydd.
- b) Presenoldeb alcohol yn y corff yn cael ei adnabod trwy brawf anadl.
(Bydd darlleniad o fwy na 35microgram mewn 100 mililitr o anadl yn unol â chanllawiau Rheolwyr yn cael ei ystyried yn camymddwyn difrifol.)

Bydd unrhyw unigolyn sydd yn dioddef o ddibyniaeth alcohol a / neu gyffuriau yn derbyn yr un ystyriaeth reolaethol a chefnogaeth ag unrhyw unigolyn arall gyda chyflwr iechyd.

2. Nod y polisi.

Nod y polisi hwn yw hybu ymwybyddiaeth o'r effeithiau a gaiff camddefnyddio alcohol a chyffuriau ar y gweithle; ac i sicrhau bod y Cyngor yn parhau i ddiogelu iechyd a diogelwch y gweithlu, yn ogystal â phob unigolyn arall sy'n defnyddio adeiladau/ gwasanaethau'r Cyngor.

Amcanion:

- Sicrhau fod y Cyngor yn cydymffurfio a deddfwriaeth briodol.
- Cynorthwyo i ddileu'r risg sydd i weithwyr / cyhoeddwr drwy ddefnyddio alcohol neu gyffuriau.
- Codi ymwybyddiaeth o effaith alcohol a chyffuriau a rhoddi gwybodaeth am y peryglon sydd ynghlwm a'u camddefnyddio.
- Gosod rheolau clir ynglŷn ag alcohol / cyffuriau yn y gweithle, er mwyn sicrhau fod gweithwyr yn ymwybodol o'r canlyniadau tebygol.
- Datblygu diwylliant sy'n annog gweithwyr sydd â dibyniaeth alcohol / cyffuriau i geisio cymorth.
- Darparu cefnogaeth, anogaeth a chymorth i'r rhai sy'n profi problemau alcohol a/neu gyffuriau.
- Darparu fframwaith wnaiff alluogi achosion o gamddefnyddio alcohol / cyffuriau gael eu trin mewn modd priodol, teg a chyson.
- Ceisio cyflawni cydbwysedd rhwng cefnogi gweithwyr sydd gyda phroblem alcohol / cyffuriau a'r angen bob amser i sicrhau:
 - cyflawni dyletswydd gyfreithiol yng nghyd-destun iechyd, diogelwch a lles gweithwyr ac eraill o fewn y Cyngor;
 - enw da a delwedd broffesiynol y Cyngor;
 - bod y Cyngor yn darparu gwasanaethau o safon i'r cyhoedd.

3. Cwmpas y polisi

Nid yw'r Cyngor yn barod i oddef defnydd amhriodol o alcohol a sylweddau eraill, nac ychwaith meddiant neu gyflenwi cyffuriau anghyfreithlon (meddiant gormodol o gyffuriau cyfreithlon, ee – paracetamol). Bwriad y polisi hwn yw rhoi arweiniad clir ar faterion yn ymwneud â defnydd amhriodol o alcohol neu gyffuriau a sylweddau o fewn y Cyngor.

Mae'r polisi hwn yn cwmpasu cyffuriau anghyfreithlon yn ogystal ag alcohol. Nid yw'r polisi hwn yn ymdrin â'r defnydd o dybaco, oherwydd ymdrinnir â hyn dan Bolisi Dim Ysmygu'r Cyngor.

Mae'r Cyngor yn cydnabod nad yw pob cyffur a ddefnyddir yn anghyfreithlon neu wedi'i brynu'n anghyfreithlon. Cydnabyddir bod rhai cyffuriau a geir yn gyfreithlon gan y meddyg, yn gallu effeithio ar waith a pherfformiad (er enghraifft, bensodiasepinau megis Valium) ac nad camddefnydd sy'n achosi hyn. Fodd bynnag byddai'r defnydd angen bod yn gyson a phresgripsiwn meddyg. Dylid hysbysu'r Rheolwr Llinell mewn unrhyw achos o'r fath.

Mae'r polisi hwn wedi'i gyfyngu i broblemau sy'n gysylltiedig ag alcohol a/neu gyffuriau sy'n effeithio ar iechyd, gwaith neu berfformiad staff.

Mae'r polisi hwn yn berthnasol i holl weithwyr Cyngor Gwynedd, waeth beth eu swydd neu statws o fewn y Cyngor. Yn ogystal, bydd y polisi hwn yn berthnasol i'r holl gontractwyr ac asiantaethau neu unrhyw un arall sy'n gweithio i, neu ar ran y Cyngor.

4. Cyfrifoldebau

Mae gan bob unigolyn ran i chwarae wrth atal camddefnydd o alcohol / cyffuriau yn y gweithle.

4.1 Rheolwyr:

- Gyda chyfrifoldeb i fonitro cydymffurfiaeth a rheolau iechyd a diogelwch yn y gweithle.
- Angen bod yn ymwybodol o effeithiau / arwyddion o gamddefnydd alcohol / cyffuriau trwy fynychu hyfforddiant priodol.
- **Angen ymyrryd cyn gynted ag y bo arwydd o broblem gan weithiwr.**
- **Gyda chyfrifoldeb i gyfeirio unigolion am gymorth a chefnogaeth bellach.**
- Cymryd camau i ddiogelu'r unigolyn ac eraill pan fo unigolyn yn adrodd eu bod yn cymryd meddyginiaeth a phle gall y cyffur effeithio ar eu gallu i wneud eu dyletswyddau'n effeithiol.

4.2 Adran Adnoddau Dynol:

- Darparu hyfforddiant priodol / sesiynau codi ymwybyddiaeth i reolwyr a gweithwyr.
- Cynnig cymorth fel bo angen, drwy gael barn Ymgynghorydd/Meddyg Iechyd Galwedigaethol.
- Cynghori rheolwyr ar faterion yn ymwneud â gweithredu'r polisi, i gynnwys cynghori ar faterion disgyblu os yn briodol.
- Cynnal / hwyluso profion alcohol a / neu gyffuriau

4.3 Gweithwyr:

- Bod yn ymwybodol bod ganddynt gyfrifoldeb i hysbysu'r rheolwr llinell os yw'n cymryd unrhyw gyffur presgripsiwn all effeithio ar eu gwaith.
- Sicrhau eu bod yn gyfarwydd â'r polisi a'r gweithdrefnau sy'n gysylltiedig.
- Hunan gyfeirio at yr Uned Iechyd Galwedigaethol os oes ganddynt bryder am eu defnydd o alcohol / gyffuriau.

- Hysbysu rheolwr neu ddefnyddio'r Drefn Canu Cloch os yn ymwybodol o gydweithiwr gyda phroblem camddefnyddio alcohol/chyffuriau.
- Bod yn ymwybodol fod yfed alcohol neu gymryd unrhyw gyffur anghyfreithlon yn ystod oriau cytundebol gwaith wedi ei wahardd, gan gynnwys yn ystod unrhyw seibiant.
- Cydnabod y bydd yfed alcohol neu ddefnyddio cyffuriau anghyfreithlon yn ystod oriau gwaith yn cael ei drin fel mater difrifol iawn, all arwain at ddisgyblaeth neu ddiswyddiad.
- Bod yn gyfrifol am sicrhau nad oes ôl-ffaith alcohol neu gyffuriau ar eu corff wrth gyflwyno eu hunain yn barod i weithio. (Dylid cofio fod alcohol a chyffuriau yn aros yn y corff am gyfnod, a gall swm bychan amharu ar farn, perfformiad a gall beryglu diogelwch).

5. Gweithredu'r Polisi

5.1 Ni ddylai gweithwyr gyflwyno eu hunain ar gyfer y gwaith o dan ddylanwad alcohol na chyffuriau fel bod eu perfformiad neu eu gallu i gyflawni eu dyletswyddau yn y gwaith yn ddiogel ac yn gymwys wedi ei effeithio mewn unrhyw ffordd.

5.2 Mae'r Cyngor yn gwahardd gweithwyr rhag yfed alcohol neu gadw/cymryd cyffuriau anghyfreithlon

- yn ystod oriau gwaith cytundebol – gan gynnwys amser cinio ac unrhyw amser seibiant arall;
- ar eiddo'r Cyngor;
- tra ar alwad / wrth gefn.

5.3 Yn ogystal, ni ddylai gweithwyr sydd a'u swyddi yn ymwneud â:

- gyrru, un ai eu cerbydau eu hunain neu gerbydau'r Cyngor,
- defnyddio peirianwaith,
- cyfrifoldebau am warchod diogelwch eraill

fod o dan ddylanwad alcohol neu gyffuriau yn unol â deddfwriaeth gwlad.

5.4 Tripiau Ysgol – Ymweliadau Addysgol

Pan fydd staff ysgol yn rhan o ymweliadau addysgol, a drefnir gan yr ysgol gan gynnwys cyfnodau preswyl, ystyrier y staff hwn i fod a chyfrifoldeb dros y disgyblion yn eu gofal. Oherwydd hyn, ni chaniateir i'r staff fod dan ddylanwad alcohol na chyffuriau anghyfreithlon. Os cyfyd sefyllfa ble bod staff gyda meddyginiaeth dan bresgripsiwn yna dylai Pennaeth Ysgol fod yn hollol ymwybodol o'r sefyllfa cyn caniatáu i aelod o staff fynychu unrhyw ymweliadau addysgol tu allan i'r ysgol (unai ymweliadau dydd neu breswyl).

5.5 Llwyd waherddir meddu ar gyffuriau anghyfreithlon fel y diffinnir yn y Ddeddf Camddefnyddio Cyffuriau 1971 sy'n cynnwys 'legal highs', eu defnyddio a'u cyflenwi o fewn y lle gwaith, a bydd unrhyw achosion yn cael eu hadrodd i'r heddlu.

5.6 Bydd y Cyngor yn cadw'r hawl i brofi am alcohol neu gyffuriau pan fo "amheuaeth glir" ('for cause') h.y. pan fydd rheolwr llinell mewn cydweithrediad a'r Adran Adnoddau Dynol yn amau bod camddefnydd sydd yn effeithio ar iechyd a diogelwch yn y gweithle.

5.7 **Camddefnydd o alcohol neu gyffuriau**

Gall problemau sydd yn ymwneud ag alcohol a chyffuriau ddisgyn i ddau gategori:

- i) Cyflwyno'ch hun i weithio dan ddylanwad alcohol a chyffuriau;
- ii) dibyniaeth barhaus ar alcohol neu gyffuriau sy'n ymyrryd â gwaith. Dylid meddwl am hyn fel mater perthnasol i afiechyd a'i drin yn y modd priodol.

Bydd rheolwyr yn gwahaniaethu rhwng camymddwyn oherwydd gor-yfed /gymryd cyffuriau ar achlysur penodol; a dibyniaeth ddifrifol ar alcohol neu gyffuriau, gan yna ddilyn y drefn briodol. (Gweler atodiad am weithdrefnau perthnasol)

Ni weithredir y polisi disgyblu tra bod y drefn o gefnogi unigolion sydd hefo problem dibyniaeth yn cael ei dilyn. Rhoddir blaenoriaeth i gynorthwyo staff i wella cyn ystyried cymryd unrhyw gamau disgyblu.

Fodd bynnag, os yw'r unigolyn dan sylw yn gwrthod y cymorth a gynigir, gweithredir ar gynnwys y polisi disgyblaeth ar unwaith.

6. Cyfrinachedd

6.1 Bydd cofnodion cyfrinachol sydd yng ngofal staff sy'n darparu cymorth (er enghraifft, Uned Iechyd Galwedigaethol y Cyngor) yn cael eu rheoli gan ganllawiau moesegol proffesiynol.

6.2 Gofynnir am ganiatâd fel rheol cyn datgelu gwybodaeth gyfrinachol. Dylid nodi, fodd bynnag, fod y canllawiau hyn yn caniatáu ar gyfer datgelu gwybodaeth gyfrinachol heb ganiatâd o dan amgylchiadau eithriadol.

- 6.3 Yn ychwanegol at hyn, bydd datgelu gwybodaeth gyffredinol, nad yw'n gyfrinachol, yn werthfawr o safbwynt cynorthwyo'r Cyngor i gymryd camau atal ac adfer i'r dyfodol.

7. Adolygu'r Polisi

- 7.1 Adolygir y polisi pob dwy flynedd.

8. Deddfwriaeth Berthnasol

Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974

Rheoliadau Rheoli Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1999

Deddf Traffig Ffyrdd 1998